שני לוחות הברית — כלל תוספתא

כלל תוספתא תוספתא היא על המשנה כל תנא וחגי עלה על התוספתא שנתוספה על המשנה. כתב בס' כריתות מה שקראו בתלמוד תוספתא אין זה מה שאנו קוראין תוספתא אלא תוספות שהוסיפו לבאר המשנה כמו ותני עלה וכיוצא בזה וראיה מהא דירושלמי בהוריות ומדרש קהלת איש אשר יתן לו ה' וכו' וכבוד זה תוספתא לעשות כל אשר יתאוה אלו משנייות גדולות כגון משנת ר' חייא ומשנת רבי אושעיא ומשנת בר קפרא. חזינא דתוספתא ומשנת רבי חייא ור' אושעיא הוו תרי מילי עכ"ל:

וז"ל הליכות עולם והיו דברי רבי במשנה מעט הכמות ורב האיכות וקוצר מילין מבלי אריכות אין בו מלה לבטלה ולא ענין ללא ענין ולא דבר ללא דבר והיה הכל מבואר לו לרוחב שכלו אך לבאים אחריו עמקו דבריו מי ירד לסוף דעתו ומי יבא עד תכונתו לפיכך ראה א' מתלמידיו לחבר ספר לגלות ולמלאות דברי רבו ולבאר אותיותיו אלה בקרבו והיא התוספתא ועניינם תוספות על המשנה כו'. כתב מהר"י קארו ימים רבים הקשה לי למה זה נקרא ברייתא וזה תוספתא עד שמצאתי בברייתות שכתב שהתוספתא היא שנתוספ' על המשנה לפיכך אינה כתובה לא בלשון תניא ולא בלשון תנו רבנן. כל תנו רבנן או תניא ממנה אתה למד שהיא בתורת כהנים ע"כ סליק כלל תוספתא: